

Aiheettomat valitukset -työryhmän asettaminen

Toimikausi

Työryhmän toimikausi on 30.3.2026 – 31.3.2027.

Työryhmän asettamisen tausta ja työryhmän tehtävät

Työryhmän asettamisen taustalla on erityisesti hallituksen puoliväliriihen kirjaus siitä, että aiheettomia valituksia pyritään torjumaan.

Työryhmän tehtävänä on keskustella, koordinoida ja välittää tietoa työryhmään osallistuvissa ministeriöissä vireillä ja suunnitteilla olevasta selvitystyöstä, joka liittyy niin sa-
nottujen aiheettomien valitusten sekä sarjavalittajien kysymykseen erityisesti hallinto-
lainkäytön piirissä. Osallistuvat ministeriöt arvioivat oman hallinnonalansa osalta mah-
dollisuuksia ja keinoja vaikuttaa aiheettomiin valituksiin.

Osallistuvat ministeriöt vastaavat kukin oman toimialansa hankkeista, mutta
työryhmässä tietoa hankkeista jaetaan yli ministerirajojen. Tarkoituksena on, että työ-
ryhmä yhteisestiideoi erilaisia ratkaisumahdollisuuksia. Työryhmä voi myös tarvittaessa
hankkia selvityksiä.

Vireillä olevat toimenpiteet ministeriöittäin:

Oikeusministeriö

Oikeusministeriössä on vireillä virkatyönä toteutettava *Aiheettomien valitusten ja sarja-
valitusten ehkäiseminen hallintolainkäytössä* -esiselvityshanke. Hankkeessa on tarkoitus
mm. selvittää ongelman yleisyyttä hallintotuomioistuimissa sekä yhtäältä tarkastella jo
olemassa olevien keinojen soveltuvuutta tähän ongelmaan, ja toisaalta myös selvittää
uusia keinoja, joilla ongelmaan voitaisiin puuttua.

Postiosoite Postadress

Oikeusministeriö
PL 25
FI-00023 Valtioneuvosto
Finland

Käyntiosoite Besöksadress

Meritullinkatu 10
00170 Helsinki
Finland

Puhelin Telefon

0295 16001
Internat.
+358 295 16001

Faksi Fax

09 160 67730
Internat.
+358 9 160 67730

S-posti, internet E-post, internet

kirjaamo.om@gov.fi
www.oikeusministerio.fi
www.justitieministeriet.fi

Oikeusministeriö on lisäksi teettänyt esiselvityksen etukäteismaksujen käyttöönotosta tuomioistuimissa. Selvityksessä arvioitiin mahdollisuuksia veloittaa tuomioistuinten käsittelymaksut ennen käsittelyä ja tällä tavoin estää aiheettomia valituksia. Nykyisin maksut veloitetaan asian käsittelyn päätyttyä. Selvitys on julkaistu ja lähdessä lausuntokierrokselle. Lausuntokierroksen jälkeen oikeusministeriö päättää tarvittavista jatkotoimista.

Valtiovarainministeriö

Valtiovarainministeriö kehittää informaatio-ohjausta yhteistyössä ministeriöiden, Kuntaliiton ja kuntien kanssa. Tavoitteena on vähentää tarvetta hakea jälkikäteen muutosta kunnan päätöksiin valitusteitse ja kertoa kansalaisille selkeästi, millä perusteilla kunnallisvalituksen voi tehdä – ja millä perusteilla sitä ei voi tehdä. Kunnan tehtäviä koskevan lainsäädännön kehittämistarpeiden jatkoarviointi tehdään oikeusministeriön ja ympäristöministeriön kanssa koordinoidusti työryhmän työskentelyn edetessä.

Ympäristöministeriö

Ympäristöministeriössä on vireillä alueidenkäyttölain uudistus, ja hallituksen esitys uudeksi alueidenkäyttölainsäädännöksi on tarkoitus antaa eduskunnalle huhtikuussa. Alueidenkäyttölakiluonnoksen mukaan valitusoikeus rajattaisiin asianosaisiin sellaisten asemakaavojen osalta, jotka laaditaan voimassa olevan yleiskaavan alueelle yleiskaavan ohjausvaikutuksesta poikkeamatta. Muiden kaavojen hyväksymispäätöksissä säilyisi voimassa oleva kunnan jäsenyyteen perustuva valitusoikeus. Lisäksi yhteisöille säädettäisiin valitusoikeutensa säilyttämiseksi velvoite tehdä asemakaavaehdotuksesta muistutus eräitä laissa mainittuja tilanteita lukuun ottamatta. Säännöksen tarkoituksena ei olisi ehkäistä yhteisöjä tekemästä valitusta, vaan tarkoituksena olisi ohjata yhteisöt esittämään näkemyksensä jo kaavoitusvaiheessa, jolloin kaavaehdotusta voidaan tarvittaessa vielä muuttaa siten, että valittamisen tarve poistuu. Valitusperusteita ei kuitenkaan sidottaisi muistutuksen sisältöön.

Ympäristöllisten lupamenettelyiden osalta ministeriössä valmisteltiin aluehallintouudistukseen liittyen laki eräiden ympäristöasioiden käsittelystä Lupa- ja valvontavirastossa, joka tuli voimaan vuoden 2026 alussa. Lakiin sisältyy esimerkiksi säännökset viranomaisen asiantuntemuksesta sekä ennakollisesta yhteistyöstä ja ohjauksesta, jotka tehostavat toimintaa ja lisäävät ennakoitavuutta. Lisäksi laissa laajennettiin eräiden lupien yhteiskäsittelyä, mikä johtaa nykyistä useammin yhteen lupapäätökseen ja yhteen valitusmahdollisuuteen. Yhdessä ympäristöhallinnon muutosten kanssa tämän on arvioitu vaikuttavan myönteisesti sekä lupapäätösten laatuun että myös valitusten määrään. Nämä muutokset ovat kuitenkin olleet voimassa vasta noin 3 kuukautta, joten sääntelyn arvioimiseksi on tarpeen seurata toimenpiteiden vaikutuksia.

Edellä mainitut ministeriöiden toimenpiteet ovat alustavia ja tarkentuvat toimikauden aikana. Toimenpidelistä myös täydentyä ministeriökohtaisen työn edetessä.

Organisointi

Puheenjohtaja:

Osastopäällikkö Johanna Suurpää, oikeusministeriö

Jäsenet:

Erityisasiantuntija Anu Sillanmäki, oikeusministeriö

Hallitusneuvos Kirta Heine, oikeusministeriö (myös sihteeri)

Hallitusneuvos Mervi Kuittinen, valtiovarainministeriö

Lainsäädäntöjohtaja Johanna Korpi, ympäristöministeriö

Työryhmä voi työnsä tueksi kuulla sidosryhmiä, kuntia ja muita asiantuntijoita.

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4a §:n mukaan valtion

komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisestä syystä muuta johdu. Työryhmän kokoonpano ei täytä lain 4a §:n kiintiövaatimusta. Työryhmän jäsenet

on nimetty heidän työtehtäviinsä liittyvän erityisasiantuntemuksen perusteella eikä jäseniä ole voitu valita tasaisesti kummastakin sukupuolesta. Edellä mainitusta johtuen lain 4a §:n säännöksestä poikkeamiseen on ollut erityinen syy.

Oikeusministeri

Leena Meri

Yksikönpäällikkö

Timo Makkonen

Jakelu Työryhmän jäsenet

Tiedoksi OM esikunta
VM ministerit esikuntineen
YM ministeri esikuntineen

VN/10067/2026-OM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: